

Volodymyr KRASNOPOLSKYI

Professor at the Department

of Language Training

Dnipro State University of Internal Affairs,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

CHILDREN'S DIGITAL SECURITY UNDER MARTIAL LAW

In the context of a full-scale war in Ukraine, the digital safety of children is particularly important. The growth of cyber threats, intensified propaganda, malicious attacks on educational resources, and the use of social media for manipulation pose serious risks to the mental health and safety of minors. According to a UNICEF study (2023), more than 60 % of Ukrainian children using the internet during the war have experienced cyberbullying, misinformation or grooming. This article discusses key threats to the digital environment under martial law, real-life examples of incidents and defense mechanisms.

During wartime, children are often targets of aggressive attacks on social media, especially if they post information about their stay abroad or criticize the occupiers. In 2023, the Ukrainian Cybersports League recorded an increase in cyberbullying among refugee children in Europe, where they were accused of «running away from the army» [1].

Table 1

Digital Security Threats to Children During Wartime

Main threats to children's digital safety in times of war	Cyberbullying and psychological pressure
	Grooming and exploitation
	Disinformation and propaganda
	Cyberattacks on educational platforms
Child protection strategies under martial law	Parental control and education
	Technical solutions
	Legal mechanisms

Criminals use war as an excuse to recruit children through game chat rooms (e.g., Roblox or Minecraft) or fake charities. In 2022, Ukraine's Cyberpolice uncovered a network of pedophiles who, under the guise of volunteers, offered help to displaced children [2].

Disinformation and propaganda, russian bots actively spread fake news among children, for example, about Ukraine's «betrayal» or the brutality of the Armed Forces of Ukraine. StopFake research (2023) showed that 40 % of Ukrainian teenagers have encountered propaganda via TikTok [3].

Platforms such as Moodle and Google Classroom were repeatedly subjected to DDoS attacks during the war, making distance learning more challenging. In 2022, hackers stole student data from the All-Ukrainian School Online platform [4].

Martial law significantly increases cyber risks for children, so a proactive stance by parents is key. Using a VPN protects against geolocation tracking, especially for refugee children abroad. For example, the Cyber Police of Ukraine recommends ProtonVPN or NordVPN to block russian propaganda resources.

Teaching media literacy is an important part of protecting children, so they should be taught to check sources of information. The Mass Media Institute (IMI) offers online courses for school children that explain how to recognize fakes [5].

Limiting social media use is important because children are often exposed to propaganda through TikTok or Telegram. Therefore, using family settings like Google Family Link is recommended.

Government and international organizations are developing tools to protect children in the digital environment. CERT-UA recommends antivirus programs such as Dr.Web, Kaspersky, or Avast to block malware that can steal data [6]. Content filters, such as SafeSearch on Google and YouTube Kids, help limit access to dangerous content. The government platform Dia. Osvita provides secure access to educational materials, protecting against DDoS attacks and phishing [7].

Ukrainian and European legislation is actively developing to counter cyber threats to children. The Law «On Protection of Children from Harmful Information» (2021) obliges social networks to block propaganda, grooming, and cyberbullying [8]. For example, Meta removed more than 10,000 Russian propaganda accounts targeting children in 2023. The European GDPR protects the personal data of refugee children, in particular limiting the collection of information without parental consent. The Ukrainian government actively cooperates with IT companies such as Google, Meta, and Microsoft to block dangerous content.

Thus war has greatly increased cyber risks to children, but a comprehensive approach that includes technical protection, legal regulation and digital literacy is helping to reduce them. Government agencies, IT companies and parents play a key role in this process. Keeping children safe in the digital space in times of crisis is only possible with the joint efforts of family, school and state. By joining efforts, society can ensure that children not only stay safe in the digital space, but also have the opportunity to develop, learn and communicate without risk to their physical and psychological health.

References

1. Звіт про кібербулінг серед дітей-біженців. *Ліга кіберспорту України*. 2023. URL : <https://liga.net>.
2. Справа про мережу педофілів. *Кіберполіція України*. 2022. URL : <https://cyber-police.gov.ua>.
3. Дослідження російської пропаганди в соцмережах. *StopFake*. 2023. URL : <https://stopfake.org>.

4. Звіт про кібератаку на «Всеукраїнську школу онлайн». *Міністерство освіти України*. 2022. URL : <https://osvita.ua>.
5. Курси медіаграмотності для дітей. *Інститут масової інформації*. 2023. URL : <https://imi.org.ua>.
6. Рекомендації щодо антивірусного захисту. *CERT-UA*. 2023. URL : <https://cert.gov.ua>.
7. Дія. Освіта. Офіційний портал. 2023. URL : <https://osvita.diaa.gov.ua>.
8. Про захист дітей від шкідливої інформації: Закон України № 1423-IX. *Верховна Рада України*. 2021.

Олена МАРЧЕНКО

професор кафедри
теорії та історії держави та права,
конституційного права та прав людини
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософських наук, професор

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ

Уперше права дітей як самоцінний феномен були визнані у Франції в 1792 р. у документі з символічною назвою «Проголошення прав дитини». Через 17 років Швеція запропонувала концепцію створення незалежних органів для моніторингу діяльності уряду в галузі захисту прав особистості. Показово, що близько сто п'ятдесят років тому шведське законодавство передбачало цілий спектр покарань для дітей, включно зі смертною карою та каторжними роботами. У XVII ст. англійські в'язниці були наповнені підлітками 10-12-річного віку, а у знаменитій «Кароліні» – Кримінально-судовому укладенні короля Карла V (1532 р.) – передбачалася страта підлітків, які вчинили значні або такі, що були вчинені за обтяжуючих обставин, крадіжки. Діяв принцип «злий умисел компенсує недолік віку». І хоча в «Кароліні» йшлося про те, що підлітки, молодші за 14 років, не повинні піддаватися смертній карі, горезвісний «злий умисел» дозволяв цю заборону обійти. До середини XIX століття так нічого й не було зроблено, аби, з огляду на вік неповнолітніх, відсутність у них життєвого досвіду, захистити їх правовими засобами від караючого меча правосуддя. Наприклад, у США діяли закони, що встановлювали однакову для неповнолітніх і дорослих кримінальну відповідальність. До усвідомлення того, що дитина має ті самі права, що й усі люди, суспільство дійшло наприкінці XIX – на початку XX століть. Спочатку розглядалися не загальні питання захисту прав дітей, а тільки попереджувальні заходи, яких необхідно вжити для недопущення рабства, експлуатації дитячої праці, торгівлі дітьми та дитячої проституції.